

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๐๓
วันศุกร์ ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายนครินทร์ สิงห์เสนา	โฆษกกรรมการ
๖. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	โฆษกกรรมการ
๗. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๘. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๙. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๑๐. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๑. นายเอิธรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๒. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๓. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๔. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๕. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๖. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๗. นายศุภชัย ยาวะประภา	กรรมการ
๑๘. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๙. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๒๐. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๑. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวรวิทย์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

๒. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้อำนวยการประจำตัวกรรมการ

นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๐๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ที่ประชุมได้พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ได้ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางรายการจำอวดหน้าจอโดยการร้องเพลงฉ่อยเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ คณะกรรมการต้องร่วมกันพิจารณาสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญประมาณสี่ถึงห้าเรื่อง ที่คณะกรรมการต้องการจะให้ประชาชนรับทราบในลักษณะที่สามารถสื่อสารกับประชาชนในระยะเวลาอันสั้นเพื่อส่งให้บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ดำเนินการต่อไป การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีนี้จะทำให้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายและทำให้ประชาชนมีความสนใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้น

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ควรใช้คณะหมอลำที่มีชื่อเสียงมาช่วยในการรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วยก็ได้ ซึ่งจะทำให้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายและทำให้ประชาชนมีความสนใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้น

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางโทรทัศน์ภายในรถไฟด้วย เพราะจะทำให้เข้าถึงผู้โดยสารที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มวัยทำงานได้มากขึ้น เนื่องจากในช่วงเช้าและเย็นจะมีผู้โดยสารใช้บริการเป็นจำนวนมาก

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ปัญหาของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางโทรทัศน์ภายในรถไฟ คือ ๑. กรณีที่มีผู้โดยสารจำนวนมากจะทำให้ผู้โดยสารไม่สนใจ ๒. ผู้โดยสารที่จะได้ดูการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญตั้งแต่ต้นจนจบจะมีจำนวนน้อยมาก และ ๓. ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ทั้งนี้ อาจทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางป้ายประชาสัมพันธ์ด้านข้างรถยนต์โดยสารประจำทางขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพด้วยก็ได้ เนื่องจากมีประชาชนเห็นเป็นจำนวนมาก

ประธานกรรมการกล่าวว่า การโฆษณาประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญไม่ว่าด้วยวิธีการใด หากไม่มีค่าใช้จ่ายก็ควรดำเนินการ ทั้งนี้ จะประสานงานกับภาคเอกชนเพื่อให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญภายในคอนโดมิเนียมต่าง ๆ ด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า อาจทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางราวสำหรับมือจับบนรถไฟด้วยก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาว่าหลังจากวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ หากมีการเชิญกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปอภิปรายเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในลักษณะดีเบต (debate) กรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรตอบรับหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลังจากวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป คณะกรรมการมีภารกิจสำคัญในการพิจารณาสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสัปดาห์วัน จากนั้น คณะกรรมการจะต้องร่วมกันไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อการลงประชามติในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการไม่มีเวลาพอที่ไปอภิปรายเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในลักษณะดีเบต (debate)

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หลังจากวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนรับทราบเท่านั้น โดยไม่ควรไปร่วมอภิปรายเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในลักษณะดีเบต (debate) เนื่องจากไม่มีความจำเป็น

- ไม่ว่าคณะกรรมการจะอธิบายอย่างไรเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ผู้ที่มีความเห็นต่างก็จะไม่ยอมรับฟังเหตุผลของคณะกรรมการ

- ในกรณีที่กรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะไปอภิปรายเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในลักษณะดีเบต ควรจะต้องพิจารณาองค์การที่เชิญ และผู้ร่วมอภิปรายว่าเป็นคนกลุ่มใด และอาจต้องมีกรรมการอย่างน้อยสองคนไปร่วมอภิปราย

- หัวใจสำคัญของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญอยู่ที่การทำให้ประชาชนมีความเข้าใจ ไม่ได้อยู่ที่การอภิปรายเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในลักษณะดีเบต (debate)

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีความเห็นร่วมกันว่ากรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ควรอภิปรายเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญในลักษณะดีเบต (debate)

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ในมาตราต่างๆ สรุปสาระสำคัญการพิจารณาได้ ดังนี้

มาตรา ๕๐

“มาตรา ๕๐ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษาก่อนวัยเรียนที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล และดำเนินการให้ผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๘ วันศุกร์ ที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๕๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๐ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับที่อย่างมีคุณภาพ พอสมควร โดยไม่ เรียกเก็บ ค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพพอสมควร

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้ง การศึกษา ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล และดำเนินการให้ผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสอง รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และใช้ในการเสริมงบประมาณของรัฐเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเสริมสร้างการพัฒนาครูโดยรัฐจัดสรรงบประมาณให้กองทุน หรือใช้กลไกในทางภาษีซึ่งรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์จากการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งจากเดิมความว่า “ภาคบังคับ” เป็น “ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี” ในส่วนนี้เห็นว่าคณะกรรมการควรมีหนังสือชี้แจงว่าคณะกรรมการได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้เป็นอย่างไร พร้อมทั้งเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมให้คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี รับทราบ เนื่องจากปัจจุบันความเข้าใจในเรื่องการศึกษาภาคบังคับนั้น หลายภาคส่วนยังมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการชี้แจงนั้นคณะกรรมการควรชี้แจงว่าเป้าหมายของการศึกษาที่คณะกรรมการกำหนดไว้ คือ การทำให้การศึกษาของประเทศไทยมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น ผู้ที่มีเงินพอที่จะจ่ายได้ ผู้นั้นก็จะต้องจ่ายเงิน เพื่อนำเงินดังกล่าวมาอุดหนุนการศึกษาให้กับคนจน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้คนจนได้รับเงินอุดหนุนในการศึกษา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๐ ตามที่คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๘ วันศุกร์ ที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙

มาตรา ๕๓/๑

“มาตรา ๕๓/๑ รัฐต้องอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๐ วันอังคาร ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๕๓/๑ ดังนี้

“มาตรา ๕๓/๑ รัฐต้องอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๓/๑ รัฐต้องอนุรักษ์ ส่งเสริม และให้การคุ้มครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพย์สินทางปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญานั้นจะมีกฎหมายรับรองและคุ้มครองอยู่แล้วจึงไม่ได้กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ ส่วนเรื่องอื่นที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ยังไม่มีกฎหมายรับรองและคุ้มครอง จึงจำเป็นต้องกำหนดไว้

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- การเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ของคุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อาจจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการสร้างและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในท้องถิ่น

- ความว่า “ทรัพย์สินทางปัญญา” สามารถตีความได้ทั้งทางบวกและทางลบ แม้บัญญัติความดังกล่าวไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ ประเทศตะวันตกก็มีการผลักดันเรื่องดังกล่าวผ่านสนธิสัญญาระหว่างประเทศ จึงไม่ควรบัญญัติความดังกล่าวไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ หากจะบัญญัติควรบัญญัติเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาพื้นบ้าน เพื่อให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาพื้นบ้านได้รับการคุ้มครอง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๓/๑ ตามที่คณะกรรมการมีมติเพิ่มขึ้นใหม่ เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๙๐ วันอังคาร ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

มาตรา ๒๕๓

“มาตรา ๒๕๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๒) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อรัฐสภา และให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติม นั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกวุฒิสภาเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๔) การพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา โดยการออกเสียงในวาระที่สองนี้ ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ แต่ในกรณีที่ป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ประชาชนเป็นผู้เสนอ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้แทนของประชาชนที่เข้าชื่อกัน ได้แสดงความคิดเห็นด้วย

(๕) เมื่อการพิจารณาในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อ และลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา และในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมืองทุกพรรคการเมืองที่มีสมาชิกอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสิบคน เห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองดังกล่าว และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองทุกพรรคการเมืองที่มีสมาชิกอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรน้อยกว่าพรรคการเมืองละสิบคน ถ้ารวมกันทุกพรรคการเมืองแล้ว มีจำนวนตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ต้องเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของทุกพรรคดังกล่าว และมีสมาชิกวุฒิสภาเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อมีการลงมติเห็นชอบตาม (๖) แล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน แล้วจึงนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๘) ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ หมวด ๒ หรือหมวด ๑๕ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่

เกี่ยวกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติตามหน้าที่หรืออำนาจได้ ก่อนดำเนินการตาม (๗) ให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมจึงให้ดำเนินการตาม (๗) ต่อไป

(๙) ก่อนนายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยตาม (๗) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือของทั้งสองสภารวมกัน แล้วแต่กรณี มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี ว่าร่างรัฐธรรมนูญตาม (๗) ขัดต่อ มาตรา ๒๕๒ หรือมีลักษณะตาม (๘) และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับเรื่องดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับเรื่อง ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้”

ประเด็นการพิจารณา

เมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๐๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๕๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ติดขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรี หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

(๒) ผู้ติดขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อรัฐสภา และให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา ซึ่งในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกวุฒิสภาเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๔) การพิจารณาในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา โดยการออกเสียงในวาระที่สองนี้ให้ถือเสียงข้างมากเป็นประมาณ แต่ในกรณีที่ป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ประชาชนเป็นผู้เสนอ ต้องเปิดโอกาสให้ผู้แทนของประชาชนที่เข้าชื่อกัน ได้แสดงความคิดเห็นด้วย

(๕) เมื่อการพิจารณาวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อ และลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา และในจำนวนนี้ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมืองที่สมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

เห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของทุกพรรคการเมืองดังกล่าวรวมกัน ที่มีสมาชิกที่อยู่ในสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสองสัปดาห์ เห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของสภานิติบัญญัติสภาผู้แทนราษฎรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองดังกล่าว และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองทุกพรรคการเมืองที่มีสมาชิกที่อยู่ในสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าสองสัปดาห์เห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าสองสัปดาห์เห็นชอบแล้ว มีสภานิติบัญญัติขึ้นต่อไป ต้องเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของสภานิติบัญญัติสภาผู้แทนราษฎรของทุกพรรคการเมือง และมีสมาชิกวุฒิสภาเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๓) เมื่อมีการลงมติเห็นชอบตาม (๒) แล้ว ให้รอไว้สิบห้าวัน แล้วจึงนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และให้นำมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๔) ในกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ หมวด ๒ หรือหมวด ๑๕ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติตามหน้าที่หรืออำนาจได้ ก่อนดำเนินการตาม (๓) ให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมจึงให้ดำเนินการตาม (๓) ต่อไป

(๕) ก่อนนายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยตาม (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือของทั้งสองสภารวมกัน แล้วแต่กรณี มีสิทธิเข้าชื่อกันเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี ว่าร่างรัฐธรรมนูญตาม (๓) ขัดต่อ มาตรา ๒๕๒ หรือมีลักษณะตาม (๔) และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับเรื่องดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้”

นายสุชัย ยาวะประภาส กรรมการ แสดงความเห็น ว่า ควรมีการเพิ่ม “องค์กรอัยการ” ในร่างมาตรา ๒๕๓ (๔) หรือไม่ เพื่อเป็นหลักประกันให้องค์กรอัยการสามารถทำหน้าที่ได้อย่างอิสระ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้ให้อำนาจพิเศษบางประการแก่ศาลและองค์กรอิสระ ดังนั้น เมื่อต้องการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาลหรือองค์กรอิสระจึงควรต้องผ่านการทำประชามติ แต่องค์กรอัยการในร่างรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้มีอำนาจหน้าที่พิเศษอื่น ประกอบกับองค์กรอัยการถึงแม้เป็นองค์กรอิสระแต่ก็เป็นองค์กรหนึ่งของฝ่ายบริหารด้วย ซึ่งแตกต่างจากศาลหรือองค์กรอิสระอื่น จึงไม่มีความจำเป็นต้องเพิ่ม “องค์กรอัยการ” ในร่างมาตรา ๒๕๓ (๔)

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๕๓ ตามที่คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อคราวประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๐๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙

จากนั้นที่ประชุมพิจารณา หมวด ๑๕/๑ การปฏิรูปประเทศ ซึ่งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้จัดทำขึ้นจากการรวบรวมข้อเสนอเรื่องการปฏิรูปประเทศจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และ

คณะรัฐมนตรี โดยในหมวดการปฏิรูปประเทศที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเสนอนั้น จะเป็นการกำหนดแนวทางไว้ก่อนว่าบทบัญญัติในหมวดการปฏิรูปประเทศมีไว้เพื่ออะไร ซึ่งบทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อประโยชน์ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ การบริหารราชการแผ่นดิน การตรากฎหมาย และการจัดทำแผนงานโครงการต่าง ๆ ของรัฐ และเพื่อให้การปฏิรูปเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงกำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปประเทศไว้ว่า เกณฑ์อ้างอิง (benchmark) ซึ่งใช้เป็นมาตรฐานในการวัดการดำเนินการปฏิรูปประเทศว่าสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงไร ให้พิจารณาจากเป้าหมายรายได้ต่อหัวของประชากรไทยในยี่สิบปีข้างหน้า โดยต้องอยู่ในระดับเดียวกับรายได้ต่อหัวของประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้ว นอกจากนี้ ประเทศชาติต้องมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี และมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการปฏิรูปประเทศต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และประชาชนต้องได้รับประโยชน์จากการปฏิรูปอย่างทั่วถึงและมีภูมิคุ้มกันที่ดี

หมวด ๑๕/๑ การปฏิรูปประเทศ

“หมวด ๑๕/๑

การปฏิรูปประเทศ”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๑๕/๑ การปฏิรูปประเทศ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

“หมวด ๑๕/๑

การปฏิรูปประเทศ”

มาตรา ๒๕๓/๑

“มาตรา ๒๕๓/๑ บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อกำหนดหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ การบริหารราชการแผ่นดิน การตรากฎหมาย ตลอดจนการจัดทำแผนงานและโครงการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยและประชาชน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “ยั่งยืน” มีที่มาจากอย่างไร

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า การใช้ความว่า “ยั่งยืน” มีจุดมุ่งหมายให้การปฏิรูปประเทศมีความต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน (sustainable)

ประธานกรรมการเสนอใช้ความว่า “บรรลุเป้าหมาย” แทนความว่า “ยั่งยืน”

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า หมวดการปฏิรูปประเทศจะเป็นหมวดถาวรที่ใช้ในรัฐธรรมนูญตลอดไป หรือจะเป็นหมวดที่มีการกำหนดระยะเวลา ทั้งนี้ เห็นว่าในเรื่องการปฏิรูปประเทศไม่ควรให้เป็นเรื่องถาวร เนื่องจากในอนาคตอาจไม่สามารถใช้การปฏิรูปประเทศแบบเดิมเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการในอนาคตได้ จึงเห็นควรให้การปฏิรูปประเทศมีการกำหนดระยะเวลา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การปฏิรูปประเทศในหมวดนี้ไม่เป็นการถาวร แต่เป็นเรื่องชั่วคราวโดยจะสิ้นสุดเมื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในร่างมาตรานี้อาจไม่จำเป็น เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนกับร่างมาตราอื่นในร่างรัฐธรรมนูญ เห็นควรบัญญัติให้ชัดเจนในเรื่องการปฏิรูปประเทศว่ามีเป้าหมายอย่างไร และควรนำเรื่องการปฏิรูปประเทศไปบัญญัติไว้ในหมวดเฉพาะกาล

- จากการไปรับฟังความคิดเห็นมีผู้เสนอใช้คำว่า “ประโยชน์สาธารณะ” แทนคำว่า “ประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องประโยชน์ควรใช้คำว่า “ประโยชน์สุขของประเทศชาติ” เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นชาติ ความเป็นเจ้าของดินแดน และประชาชน ไม่ควรใช้คำว่า “ประโยชน์สาธารณะ” เพราะเป็นประโยชน์ทั่วไป และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๓/๑ เป็นดังนี้ “มาตรา ๒๕๓/๑ บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อให้ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันอย่างบูรณาการในการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน”

- มีกรรมการเสนอใช้คำว่า “ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม” แทนคำว่า “ทั้งภาครัฐและเอกชน”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ภาคประชาสังคมก็คือเอกชน และไม่ควรมีการแบ่งภาค (sector) มากเกินไป ประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญนี้ใช้คำว่า “ภาครัฐและเอกชน” จึงควรใช้ความเดิมเพื่อให้สอดคล้องกัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรเพิ่มความว่า “ภาคประชาสังคม” เนื่องจากความว่า “ภาคเอกชน” มีลักษณะในทางแสวงหาผลกำไร จึงควรมี “ภาคประชาสังคม” เพื่อแสดงให้เห็นถึงภาคประชาชนที่เป็นกลุ่มคนที่ไม่แสวงหาผลกำไรด้วย

ประธานกรรมการเสนอใช้คำว่า “ภาคประชาชน” ซึ่งเป็นคำที่จะหมายรวมทั้งภาคเอกชนและภาคประชาสังคมต่าง ๆ ไปด้วยกัน

- มีกรรมการสอบถามว่า ในร่างมาตรา ๓ วรรคสอง ใช้คำว่า “เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม” มีความแตกต่างจากความว่า “ประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน” ในร่างมาตรานี้อย่างไร

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๓ วรรคสองเป็นเรื่องการใช้อำนาจในหน่วยงานของรัฐ เป้าหมายจึงเป็นการใช้อำนาจรัฐเพื่อประโยชน์ใด ส่วนร่างมาตรา ๒๕๓/๑ เป็นเรื่องการปฏิรูปประเทศจึงเป็นเรื่องของการร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชน จึงใช้คำว่า “ประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน” ซึ่งหมายถึง GNP (Gross National Product) และ GNH (Gross National Happiness) โดยต้องไม่เน้นเฉพาะเรื่องการพัฒนาเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงความสุขของคนในชาติด้วย ร่างมาตรา ๓ วรรคสองและร่างมาตรา ๒๕๓/๑ จึงมีความหมายและเป้าประสงค์ที่แตกต่างกัน

- มีกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๒๕๓/๑ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากเรื่องอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ได้มีการกำหนดไว้แล้วในร่างมาตราอื่น จึงไม่มีความจำเป็นต้องนำมาบัญญัติอีก

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตราอื่นจะกล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของรัฐ และสิทธิของประชาชน ซึ่งเป็นคนละส่วนแยกออกจากกัน แต่ร่างมาตรา ๒๕๓/๑ ร่างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้รัฐและประชาชนสามารถร่วมมือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิรูปประเทศ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรคงความในร่างมาตรา ๒๕๓/๑ ไว้เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าในการปฏิรูปประเทศต้องเป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน และเพื่อให้การปฏิรูปประเทศมีความเป็นรูปธรรมชัดเจนที่จะแสดงให้เห็นถึงเป้าหมาย ระยะเวลา และวิธีการ นอกจากนี้ การบัญญัติร่างมาตรา ๒๕๓/๑ ไว้จะทำให้การปฏิรูปประเทศได้รับความคุ้มครองด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๓/๑ เป็นดังนี้ “มาตรา ๒๕๓/๑ ในการปฏิรูปประเทศฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคประชาชนต้องร่วมมือกันอย่างบูรณาการในการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศชาติและประโยชน์สุขของประชาชน”

- มีกรรมการเสนอตัดความว่า “ต้อง” ออก เนื่องจากการร่วมมือกันจะใช้มาตรการในเชิงบังคับไม่ได้ และการบังคับอาจทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือในการปฏิรูปประเทศจากประชาชน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๓/๑ เป็นดังนี้ “มาตรา ๒๕๓/๑ ในการปฏิรูปประเทศให้ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคประชาชนร่วมมือกันอย่างบูรณาการในการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศชาติและประโยชน์สุขของประชาชน”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๕๓/๑ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

“มาตรา ๒๕๓/๑ ในการปฏิรูปประเทศให้ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคประชาชนร่วมมือกันอย่างบูรณาการในการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนดไว้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศชาติและประโยชน์สุขของประชาชน”

มาตรา ๒๕๓/๒

“มาตรา ๒๕๓/๒ การปฏิรูปประเทศมีเป้าหมายเพื่อให้รายได้ต่อหัวของประชากรไทยให้อยู่ในระดับเดียวกับรายได้ต่อหัวของประชากรของประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนอยู่ดีมีสุขในสภาพแวดล้อมที่ดี และมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การปฏิรูปประเทศตามวาระหนึ่ง ต้องมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุ กับการพัฒนาด้านจิตใจและความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ทั้งนี้ ประชาชนต้องมีโอกาสได้รับประโยชน์จากการปฏิรูปประเทศในทุกมิติไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน และต้องสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีภูมิคุ้มกันที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- เพื่อให้เป็นไปตามลำดับควรเริ่มต้นร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ด้วยวรรคสองซึ่งเป็นเรื่องทั่วไปและมีความสำคัญ แล้วจึงตามด้วยวรรคหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องของรายละเอียดเป้าหมายในการปฏิรูปประเทศ เสนอแก้ไขความในร่างมาตรานี้โดยนำความในวรรคสองมาเป็นวรรคหนึ่ง และนำความในวรรคหนึ่งไปเป็นวรรคสอง

- เรื่องดัชนีความสุขของคนในชาติซึ่งหมายความว่ารวมถึงองค์ความรู้ จิตใจ การดำเนินชีวิต และเรื่องอื่น ๆ มีความสำคัญ จึงควรมีการกำหนดให้ในการปฏิรูปประเทศประชาชนต้องมีดัชนีความสุขของคนในชาติเท่ากับประเทศที่มีดัชนีความสุขของคนในชาติสูงด้วย

- ร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ควรเป็นการกำหนดเป้าหมายและรายละเอียดการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน เช่น ด้านการศึกษา กระบวนการยุติธรรม และการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ควรเป็นการอธิบายเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศอีก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๕๓/๑ เป็นเรื่องการร่วมมือกันเพื่อการปฏิรูปประเทศ ร่างมาตรา ๒๕๓/๒ คือต้องการปฏิรูปประเทศให้เป็นอย่างไร หรือเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ส่วนร่างมาตรา ๒๕๓/๓ คือการปฏิรูปประเทศนั้นจะต้องดำเนินการอย่างไร

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดให้การปฏิรูปประเทศมีเป้าหมายเพื่อให้รายได้ต่อหัวของประชากรไทยให้อยู่ในระดับเดียวกับรายได้ต่อหัวของประชากรของประเทศที่พัฒนาแล้ว จะมีความเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากประเทศไทยประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า การใช้คำว่า “มีเป้าหมายเพื่อให้รายได้ต่อหัวของประชากรไทยให้อยู่ในระดับเดียวกับรายได้ต่อหัวของประชากรของประเทศที่พัฒนา” นั้น เพื่อให้การปฏิรูปมีเป้าหมายและมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน ซึ่งในอนาคตประเทศไทยอาจจะพัฒนาในด้านอื่นนอกเหนือจากด้านเกษตรกรรม

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้การปฏิรูปประเทศมีเป้าหมายในเรื่องการสร้างรายได้ต่อหัวของประชากรไทยให้อยู่ในระดับเดียวกับรายได้ต่อหัวของประชากรของประเทศที่พัฒนาแล้ว อาจทำให้เกิดปัญหาต่อสังคมไทยได้ เนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้วบางประเทศมีสภาพสังคมที่มีปัญหาและมีการก่ออาชญากรรมเป็นจำนวนมาก จึงควรกำหนดให้มีตัวชี้วัดในด้านอื่นด้วย เช่น มาตรฐานการศึกษา หรือมาตรฐานด้านจริยธรรม เป็นต้น

- การกำหนดให้การปฏิรูปประเทศมีเป้าหมายเพื่อให้รายได้ต่อหัวประชากรของประเทศไทยอยู่ในระดับเดียวกับรายได้ของประชากรของประเทศที่พัฒนาแล้วโดยมีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน จะไม่ทำให้เกิดความเสียหายใด อย่างไรก็ตาม ควรกำหนดให้มีเป้าหมายในเรื่องอื่นด้วย เช่น เรื่องน้ำ หรือป่าไม้ เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้การปฏิรูปประเทศมีเป้าหมายที่มุ่งเน้นเฉพาะเรื่องรายได้ของประชากรเป็นหลัก อาจทำให้ประเทศไทยมีสภาพสังคมที่มีปัญหาเช่นเดียวกับประเทศที่พัฒนาแล้วบางประเทศ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕๓/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๕๓/๒ เป้าหมายการปฏิรูปประเทศโดยรวม ได้แก่ การดำเนินการให้ประเทศและสังคมมีความสุขสงบเรียบร้อย ประชาชนอยู่ดี มีสุขภาพแข็งแรงในสภาพแวดล้อมที่ดี มีวินัยและคุณธรรม ปราศจากความเหลื่อมล้ำของสังคม มีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุ กับการพัฒนาด้านจิตใจ สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีภูมิคุ้มกันที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้การปฏิรูปประเทศมีเป้าหมายที่มุ่งเน้นในเรื่องรายได้ของประชากรเป็นหลัก อาจทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำมากขึ้น จึงควรกำหนดให้มีเป้าหมายในเรื่องการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในระดับล่างซึ่งจะทำให้ประเทศเกิดการพัฒนาอย่างแท้จริงด้วย

- ประเทศที่พัฒนาแล้วจะมุ่งเน้นที่จะทำให้ประชาชนมีที่พักอาศัยที่ดี อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ประชาชนมีรายได้ที่เพียงพอ ประชาชนได้รับการศึกษาที่ดี ประชาชนมีสุขภาพที่ดี ประชาชนมีความพึงพอใจในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ในสังคมอย่างปลอดภัย ประชาชนสามารถประกอบอาชีพและใช้ชีวิตอย่างมีความสุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ ผลการศึกษาของต่างประเทศพบว่าการพัฒนาด้านเศรษฐกิจถือเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดในการพัฒนาประเทศ แต่ตัวชี้วัดในการพัฒนาประเทศที่แท้จริง คือการดำเนินการให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต

- ผลสำรวจของต่างประเทศจัดอันดับให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความสุขที่สุดในโลก ซึ่งไม่ได้วัดผลจากเรื่องเศรษฐกิจเท่านั้น แต่อาจวัดผลจากเรื่องความสงบเรียบร้อยของประเทศไทยซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงานของรัฐบาล

- เป้าหมายหลักของร่างรัฐธรรมนูญได้ถูกกำหนดไว้ในหมวดต่างๆ ของร่างรัฐธรรมนูญไว้แล้ว จึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตราในหมวดการปฏิรูปประเทศ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนว่าร่างรัฐธรรมนูญมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า หากกำหนดให้การปฏิรูปประเทศมีเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ในดัชนีชีวิตที่ดีกว่า (Better Life Index) ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) ก็จะทำให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ประธานกรรมการเสนอให้คงหลักการในร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ที่เป็นการกำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปประเทศในภาพรวมไว้ก่อน อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมสามารถพิจารณาทบทวนปรับปรุงเนื้อหาของร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ได้ในภายหลัง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๕๓/๒ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

“มาตรา ๒๕๓/๒ เป้าหมายการปฏิรูปประเทศโดยรวม ได้แก่ การดำเนินการให้ประเทศและสังคมมีความสุขสงบเรียบร้อย ประชาชนอยู่ดี มีสุขภาพแข็งแรงในสภาพแวดล้อมที่ดี มีวินัยและคุณธรรม ปราศจากความเหลื่อมล้ำของสังคม มีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุ กับการพัฒนาด้านจิตใจ สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีภูมิคุ้มกันที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาถึงแนวทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญร่างสุดท้ายก่อนวันลงประชามติ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ที่ประชุมได้สอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- กำหนดการในวันที่ ๒๙ และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙ รวมทั้งแนวทางในการจัดทำสรุปสาระสำคัญที่จะนำไปเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญหลังจากวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ เป็นอย่างไร

- ควรมีการรวบรวมเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาโดยรัฐสภาด้วย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ชี้แจงว่า ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการมีกำหนดการที่จะแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน ณ ห้องประชุมงบประมาณ อาคารรัฐสภา ๓ และในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙

คณะกรรมการมีกำหนดการในการอธิบายเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้กับสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ณ ห้องประชุมรัฐสภา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่ประชุมควรพิจารณาเนื้อหาสรุปสาระสำคัญที่จะนำไปใช้เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญให้เสร็จสิ้นในระหว่างวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙ จนถึงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๙ ส่วนสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญนั้น ควรจัดทำเป็นสองรูปแบบ คือ รูปแบบที่มีการแยกเนื้อหาในแต่ละเรื่องที่เป็นจุดเด่นของร่างรัฐธรรมนูญ เช่น เรื่องสิทธิและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย เรื่องหน้าที่ของรัฐ เรื่องการเมือง เรื่ององค์กรอิสระ หรือเรื่องใหม่ที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ เป็นต้น และรูปแบบที่เป็นรายละเอียดของร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละหมวดตามลำดับ นอกจากนี้ ควรมีการจัดคณะวิทยากรเดินทางไปอธิบายเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญด้วย

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ฝ่ายเลขาธิการคณะกรรมการอยู่ระหว่างการจัดทำเนื้อหาสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการแบ่งเป็นสองรูปแบบ คือ รูปแบบที่มีการแยกประเด็นในหมวดต่างๆ และรูปแบบที่มีการแยกประเด็นในแต่ละเรื่องที่เป็นจุดเด่นของร่างรัฐธรรมนูญ ส่วนกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานของคณะกรรมการนั้น ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ จะเป็นการส่งร่างรัฐธรรมนูญให้กับรัฐบาล จากนั้นคณะกรรมการมีกำหนดเวลาในการส่งสรุปประเด็นสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญภายในวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๙ ส่วนกำหนดการในการลงประชามตินั้น จะต้องดำเนินการภายในวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ซึ่งคาดว่าจะวันลงประชามติจะเป็นวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า ขณะนี้ได้กำหนดให้มีการเดินทางไปอธิบายเนื้อหาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนทั่วไป อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และกรรมการหมู่บ้าน ในจังหวัดต่างๆ ในพื้นที่สิบแปดกลุ่มจังหวัด ในระหว่างวันที่ ๑๕ เมษายน ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ โดยจะเป็นการอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้กับผู้ที่จะมาเป็นวิทยากรในระดับจังหวัดเพื่อนำไปอธิบายให้กับวิทยากรในระดับอำเภอและตำบลต่อไป ทั้งนี้ ขอให้ประธานกรรมการหารือในเบื้องต้นกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเพื่อประสานขอความร่วมมือในการร่วมดำเนินการดังกล่าวด้วย

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า ควรมีการอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้กับผู้ที่จะมาเป็นวิทยากรในระดับจังหวัด วิทยากรในระดับอำเภอและตำบลพร้อมกัน นอกจากนี้ หลังจากที่ได้คณะกรรมการส่งมอบร่างรัฐธรรมนูญให้กับรัฐบาลในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ แล้ว ควรมีการอธิบายเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญผ่านรายการโทรทัศน์ด้วย อย่างไรก็ตาม คณะอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน และคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน จะมีการประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการขอความร่วมมือจากรัฐบาลเพื่อร่วมกันเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงและทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญนั้น กรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพียงยี่สิบเอ็ดคนอาจมีจำนวนไม่เพียงพอในการดำเนินการดังกล่าว โดยควรจัดหาวิทยากรเพิ่มเติม ซึ่งวิทยากรอาจมาจาก

คณะอนุกรรมการต่าง ๆ ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ทั้งนี้ หากกรรมการท่านใดเห็นว่าบุคคลใดมีความเหมาะสมที่จะเป็นวิทยากรในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ ให้เสนอรายชื่อต่อนายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า สามารถเสนอรายชื่อวิทยากรเพิ่มเติมมายังคณะอนุกรรมการได้ โดยคณะอนุกรรมการเตรียมจัดให้มีการประชุมร่วมกันของวิทยากร เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันก่อนที่จะมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ กำหนดการในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญจะเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

- มีกรรมการสอบถามว่า การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญในต่างจังหวัดนั้น จะคัดเลือกวิทยากรอย่างไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า ในเบื้องต้นจะให้วิทยากรเป็นผู้เลือกจังหวัดที่จะไปประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญตามความสมัครใจ แต่หากจังหวัดใดมีวิทยากรแจ้งความประสงค์จำนวนมากอาจต้องใช้วิธีจับสลาก

- มีกรรมการสอบถามว่า ในระหว่างวันที่ ๗ - ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ อาจต้องนัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อรวบรวมเอกสารที่จะใช้ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และชี้แจงทำความเข้าใจเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญในหลักการต่าง ๆ เพื่อให้กรรมการทุกคนมีความเข้าใจที่ตรงกัน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า อาจนัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อรวบรวมเอกสารที่จะใช้ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และชี้แจงทำความเข้าใจเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญในหลักการต่าง ๆ ในวันที่ ๑๑ และวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙ และหลังจากช่วงเทศกาลสงกรานต์นี้อาจมีการนัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่ง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า การนัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรคำนึงถึงเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการจัดประชุมคณะกรรมการด้วย ทั้งนี้ ควรนัดประชุมคณะกรรมการหลังช่วงเทศกาลสงกรานต์จะเหมาะสมมากกว่า

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความพร้อมในการประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จะนัดประชุมคณะกรรมการเพื่อรวบรวมเอกสารที่จะใช้ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และชี้แจงทำความเข้าใจเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญในหลักการต่าง ๆ หลังช่วงเทศกาลสงกรานต์ สำหรับกำหนดวัน และเวลาที่แน่นอน จะแจ้งให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาจัดทำเนื้อหาในการรณรงค์ร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ขณะนี้ได้ดำเนินการนำเนื้อหาและหลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญไปจัดระบบเอกสารเป็นรูปแบบ PowerPoint ซึ่งกรรมการทุกท่านสามารถนำเอกสารดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงและทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญต่อไปได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของประชาชน คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในเบื้องต้น ขอความร่วมมือให้กรรมการแต่ละท่าน เสนอรายชื่อบุคคลที่จะร่วมเป็นวิทยากรในการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงและทำความเข้าใจกับประชาชน เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญ โดยเสนอรายชื่อต่อนายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า กรรมการแต่ละท่านสามารถเสนอรายชื่อบุคคลที่จะร่วมเป็นวิทยากรในการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงและทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมได้ โดยเสนอรายชื่อแก่คณะอนุกรรมการภายในวันอังคาร ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ ทั้งนี้ รายชื่อของวิทยากรควรเป็นบุคคลที่เป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความรู้และความเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญเป็นอย่างดีแล้ว

- มีกรรมการสอบถามว่า ในการไปประชาสัมพันธ์ ชี้แจงและทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญในต่างจังหวัด ใช้งบประมาณจากส่วนใด

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ชี้แจงว่า ในการไปประชาสัมพันธ์ ชี้แจงและทำความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญในต่างจังหวัดของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดเตรียมงบประมาณไว้เรียบร้อยแล้ว ส่วนค่าใช้จ่ายในการอบรมวิทยากร และการชี้แจงกับชาวบ้านในพื้นที่ กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุขจะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเตรียมงบประมาณ ทั้งนี้ จะนำเอกสารตารางการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการมอบให้กรรมการทุกคนในวันจันทร์ ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันจันทร์ ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๕ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี
วิทยากรชำนาญการ
นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นายสกันธ์ พรหมบุญตา
นิติกรชำนาญการ
นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์
นิติกรปฏิบัติการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักบรรณานุกรม ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์